

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 141/19
Luxemburgissa 12.11.2019

Tuomio asiassa C-233/18
Haqbin v. Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers

Kansainvälisen suojelun hakijalle, joka on syylistynyt majoitustiloja, joihin hänet on otettu vastaan, koskevien sääntöjen vakavaan rikkomiseen ja törkeään väkivaltaiseen käyttäytymiseen, ei voida määrätä seuraamukseksi majoitukseen, ruokaan tai vaatetukseen liittyvien aineellisten vastaanotto-olosuhteiden peruuttamista

Unionin tuomioistuimen suuri jaosto on lausunut 12.11.2019 antamassaan tuomiossa Haqbin (C-233/18) ensimmäistä kertaa sen oikeuden ulottuvuudesta, joka direktiivin 2013/33¹ 20 artiklan 4 kohdassa annetaan jäsenvaltioille määrittää sovellettavat seuraamukset silloin, kun kansainvälisen suojelun hakija syylistyy majoitustiloja, joihin hänet on otettu vastaan, koskevien sääntöjen vakavaan rikkomiseen ja törkeään väkivaltaiseen käyttäytymiseen. Unionin tuomioistuin on todennut, että mainitun säännöksen, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1 artiklan valossa, perusteella jäsenvaltiot eivät voi määrätä kyseisissä tapauksissa sellaista seuraamusta, jolla vain tilapäisestikin peruutettaisiin majoitukseen, ruokaan tai vaatetukseen liittyvät hakijan aineelliset vastaanotto-olosuhteet.

Zubair Haqbin on Afganistanin kansalainen, joka saapui Belgiaan ilman huoltajaa olevana alaikäisenä. Hän haki kansainvälistä suojelua, minkä jälkeen hänet sijoitettiin vastaanottokeskukseen. Tässä keskuksessa hän osallistui useiden eri etnistä alkuperää olleiden kyseisen keskuksen asukkaiden väliseen joukkotappeluun. Näiden tapahtumien seurauksena vastaanottokeskuksen johtaja päätti evätä häneltä 15 päivän ajaksi vastaanottoyksikössä tarjottavan aineellisen tuen. Tänä epäämisaikana Haqbin vietti omien lausumiensa mukaan yönsä eräässä Brysselin puistossa ja ystävien luona.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, johon Haqbin on valittanut ensimmäisessä oikeusasteessa annetusta ratkaisusta, jolla hänen kanteensa epäämispäätöksestä hylättiin, on kyseisessä tilanteessa tiedustellut unionin tuomioistuimelta Belgian viranomaisten mahdollisuutta peruuttaa Haqbinin tilanteessa olevan kansainvälisen suojelun hakijan aineelliset vastaanotto-olosuhteet tai rajoittaa niitä. Kun Haqbinin henkilökohtainen tilanne otetaan huomioon, lisäksi on kysytty sitä, millä edellytyksillä tällainen seuraamus voidaan määrätä ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle.

Unionin tuomioistuin on täsmentänyt aluksi, että direktiivin 2013/33 20 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut seuraamukset voivat lähtökohtaisesti koskea aineellisia vastaanotto-olosuhteita. Tällaisten seuraamusten on kuitenkin saman direktiivin 20 artiklan 5 kohdan mukaan oltava objektiivisia, puolueettomia, perusteltuja ja oikeassa suhteessa hakijan henkilökohtaiseen tilanteeseen, ja niillä on kaikissa olosuhteissa säilytettävä ihmisarvon turvaava elintaso.

Kaikkien aineellisten vastaanotto-olosuhteiden tai majoitukseen, ruokaan tai vaatetukseen liittyvien aineellisten vastaanotto-olosuhteiden tilapäinenkin peruuttaminen ei sopisi yhteen sen veloitteen kanssa, joka on varmistaa hakijalle ihmisarvon turvaava elintaso. Tällainen seuraamus nimittäin veisi hakijalta mahdollisuuden täyttää kaikkein perustavanlaatuisimmat tarpeensa. Lisäksi sillä jätettäisiin huomiotta oikeasuhteisuuden vaatimus.

¹ Kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/33/EU (EUVL 2013, L 180, s. 96).

Unionin tuomioistuin on todennut lisäksi, että jäsenvaltioilla on velvollisuus taata ihmisarvon turvaava elintaso jatkuvasti ja keskeytyksettä ja että kansainvälisen suojelun hakijoiden vastaanotosta vastaavien viranomaisten on taattava valvotusti ja omalla vastuullaan sellainen pääsy vastaanotto-olosuhteisiin, jolla kyseinen elintaso voidaan varmistaa. Ne eivät siis voi tyytyä toimittamaan – kuten Belgian toimivaltaiset viranomaiset aikoivat tehdä – hakijalle, jolta on evätty kyseiset olosuhteet, luetteloa sellaisista yksityisistä asunnottomille tarkoitetuista ensisuojusta, jotka voisivat ottaa hänet vastaan.

Päivittäisiin menoihin tarkoitetun rahan saamisen peruuttamisen tai rajoittamisen kaltaisesta seuraamuksesta, jolla rajoitetaan aineellisia vastaanotto-olosuhteita, unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että toimivaltaisten viranomaisten asiana on varmistaa kaikissa olosuhteissa se, että tällainen seuraamus on – kun hakijan henkilökohtainen tilanne sekä kaikki tapauksen olosuhteet otetaan huomioon – suhteellisuusperiaatteen mukainen ja ettei sillä loukata hakijan ihmisarvoa. Tältä osin se on muistuttanut, että jäsenvaltiot voivat direktiivin 2013/33 20 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa säätää muista kuin aineellisia vastaanotto-olosuhteita koskevista toimenpiteistä, kuten hakijan pitämisestä erillisessä vastaanottokeskuksen osassa tai hänen siirtämisestään toiseen vastaanottokeskukseen. Lisäksi toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää ottaa hakijan säilöön, kunhan kyseisessä direktiivissä säädettyjä edellytyksiä noudatetaan.

Kun hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen eli direktiivissä 2013/33 tarkoitettu haavoittuvassa asemassa oleva henkilö, kansallisten viranomaisten on direktiivin 20 artiklan 4 kohtaan perustuvia seuraamuksia määritessään otettava tarkasti huomioon alaikäisen henkilökohtainen tilanne sekä suhteellisuusperiaate. Nämä seuraamukset on määrättävä muun muassa perusoikeuskirjan 24 artiklan perusteella siten, että otetaan erityisesti huomioon lapsen etu. Direktiivi 2013/33 ei myöskään ole esteenä sille, että kyseiset viranomaiset päättävät uskoa asianomaisen alaikäisen nuorten suojelusta vastaavien palvelujen tai lainkäyttöviranomaisten vastuulle.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 43033127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)" ☎ +32 2 2964106